

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Liliana Catan, Ion Guzun,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2020, declarate de procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Chișinău, Oleg Popov, de avocatul Danu Dogotari și inculpatul

Gavrilencu Vasile XXXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 26.09.2018 – 15.05.2019,
instanța de apel: 05.06.2019 – 22.01.2020,
instanța de recurs: 29.07.2020 – 15.10.2020.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul penal

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Hâncești din 15 mai 2019, Gavrilencu Vasile a fost condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 3 ani închisoare.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei i-a fost suspendată condiționat, pentru o perioadă de probațiune de 2 ani.

Corpul delict: pistolul de model „CZ 75 P-07”, seria și nr. XXXXXX, și un încărcător au fost confiscate în folosul statului, urmând a fi predate instituțiilor corespunzătoare.

2. Instanța de fond a constatat că la 20 august 2018, aproximativ ora 23.00 – 24.00, inculpatul Gavrilencu V., aflându-se în loc public, și anume, pe terasa barului situat la intrarea în XXXXXX, XXXXXX, acționând din intenții huliganice, încălcând grosolan ordinea publică și exprimând o vădită lipsă de respect față de

societate, în timpul unui conflict cu Rotaru V., iscat în urma unor neînțelegeri, l-a amenințat, efectuând o împușcătură în chipiul lui Rotaru V., din pistolul de model „CZ 75 P-07”, seria și nr. XXXXXX, apoi, urmărind manifestarea bravurii și forței grosolane, a efectuat o împușcătură în pământ, astfel punând în pericol persoanele care se aflau în preajma sa, iar ulterior, acționând din aceleași intenții huliganice, s-a deplasat în fața localului, unde a mai efectuat treisprezece împușcături din același pistol, în urma căror acțiuni careva vătămări corporale nu au fost cauzate.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că Rotaru V., având chipiul în cap și ciobul de la pahar în mâna dreaptă, s-a îndreptat spre el. Atunci el automat l-a împins cu mâna stângă, iar mâna dreaptă a dus-o la arma pe care o avea asupra sa. Rotaru V. a căzut jos, i-a căzut chipiul din cap și ciobul din mână. În acel moment, arma era scoasă din toc și îndreptată vertical în jos. Rotaru V. a observat aceasta, a început a înjura, s-a ridicat de jos, a luat ciobul de sticlă și chipiul în mâna dreaptă și a aruncat ciobul de sticlă spre el. El s-a ferit de ciob, iar chipiul a căzut jos, sub arma sa. Rotaru V. iarăși s-a îndreptat spre el. Pentru a nu fi atacat, el a încărcat arma și a efectuat o împușcătură în jos. Glonțul s-a boțit și a făcut o gaură în beton, deci nu putea să ricoșeze. După împușcătură, din local a ieșit Patrașcu M. cu Sandu M. și au discutat împreună despre incident. S-au dus de la terasă, dar Rotaru V., din nou, s-a îndreptat în direcția lui. El a scos arma și a mai efectuat o împușcătură de avertizare în sus. După ce Rotaru V. s-a liniștit, toți au intrat în bar, iar el a rămas afară, s-a asigurat că nu este nimeni în jur și a golit magazinul pistolului prin împușcături verticale în sus. A făcut acest lucru din motive de securitate, întrucât s-a gândit că Rotaru V., fiind încă cu două persoane, putea să-i ia arma și să se întâmple ceva mai grav.

Totodată, vinovăția acestuia a fost dovedită prin probele administrate.

Astfel partea vătămată Rotaru V. a relatat că la orele 22.00, împreună cu Sandu M. și încă o persoană au ajuns la bar, unde s-au întâlnit cu mai multe persoane din sat, inclusiv inculpatul. Între ei a pornit o discuție mai veche, nu-și amintește motivul, care a durat 10-15 minute. La un moment dat, inculpatul a scos arma și a tras două focuri. Primul foc l-a tras în chipiul pe care i l-a scos de pe cap, iar al doilea foc l-a tras în jos. După ce s-au mai confruntat puțin, inculpatul a mers în fața barului și a început a împușca în sus. El nu a amenințat inculpatul cu violența, nu a încercat să-i ia arma, chipiul i l-a scos din cap inculpatul și a tras în el în timp ce-l ținea în mână. Al doilea foc l-a tras foarte repede, în pământ, la o distanță de 1 m. fără să-l avertizeze. Nu-și amintește cine a inițiat conflictul, afară erau toți. Nu a amenințat inculpatul cu sticla, în timpul conflictului, a scăpat un pahar din mână, când acesta a împușcat, careva pretenții față de inculpat nu are. A consumat alcool în acea seară. Nu a văzut când inculpatul a descărcat arma prin mai multe împușcături, doar a auzit.

Martorul Chitic A. a indicat că Rotaru V. și inculpatul discutau pe tonuri mai ridicate. El s-a apropiat să vadă ce se întâmplă, i-a sugerat inculpatului să-l lase în pace pe Rotaru V., care era în stare de ebrietate avansată. În timp ce se afla cu inculpatul mai într-o parte, iar Maxim și Mihail au intrat în discotecă, partea vătămată, fiind la terasă, a început a trânti cu piciorul în scaun și a stricat 1 sau 2 pahare. Ei s-au apropiat și i-au cerut să se liniștească, iar el le-a reproșat că va achita pentru ce a deteriorat. Lui Rotaru V. nu i-a plăcut că inculpatul îi ținea morală, se tot

îndrepta spre ultimul și acesta l-a împins, iar partea vătămată a căzut jos și i-a căzut chipiul din cap. S-a ridicat și tot se băga la inculpat, iar când a aruncat cu chipiul, inculpatul a efectuat o împușcătură cu pistolul jos, în podeaua de la terasă. După aceasta a mai auzit o împușcătură și l-a întrebat de ce a împușcat, iar acesta a explicat că a făcut-o mecanic.

Martorul Sandu M. a comunicat că inculpatul și partea vătămată au rămas afară. Între ei s-a iscat un conflict mai vechi. Deoarece a auzit o împușcătură, a ieșit afară unde a înțeles că partea vătămată nu se liniștea și l-a provocat pe Gavrilencu V., discuția continuând. S-a stricat un pahar, Rotaru V. a dispărut undeva, iar el a servit un pahar de vodcă cu inculpatul. Apoi a urcat în automobil și, în timp ce se afla acolo, a mai auzit câteva împușcături. În timpul conflictului, inculpatul a împins ușor partea vătămată. Nu a văzut prima împușcătură, deoarece se afla în local, dar partea vătămată i-a arătat chipiul și a spus că inculpatul a tras din armă în chipiu. A văzut doar când inculpatul a împușcat a doua oară, în jos.

Martorul Patrașcu M. a relatat că a auzit că este un conflict între inculpat și partea vătămată, s-a apropiat de ei, a înțeles că cearta este legată de ceva din trecut și văzând că nu este nimic grav, a intrat în bar. Fiind în bar, a auzit o împușcătură și au ieșit cu Sandu M. afară, unde discuția continua mai aprinsă și apoi s-a mai efectuat o împușcătură în pământ, pe care a văzut-o, după care el a intervenit. După a doua împușcătură, inculpatul încerca să-l liniștească pe Rotaru V. Unii au plecat, alții au dispărut, apoi el a urcat în automobil și în timp ce plecau, a mai auzit câteva împușcături.

Conform procesului-verbal din 21.08.2018, s-a cercetat localul de agrement situat la distanța de 10 m. de la traseul de intrare din XXXXXX, XXXXXX. În urma cercetării, la terasa localului, lângă peretele stâng de la ușa de intrare în local, la o distanță de 20 cm. de la perete și la o distanță de 150 cm. de la ușa de intrare, jos pe pământ este găsit un glonț, ridicat de la fața locului. La distanța de 120 cm. de la prima masă a terasei, spre sud este fixată a doua masă, sub care sunt găsite multiple cioburi de sticlă, iar din partea dreaptă a mesei date, jos pe pământ se observă un chipiu de culoare neagră, rupt în două fragmente. La distanța de 0,70 m. în direcția sud de la chipiu se observă un tub cartuș. La distanța de 2 m. de la primul cartuș, în direcția sud se mai află un tub cartuș. La distanța de 7 m. de la prima ușa de intrare a localului, în direcția sud sunt găsite 13 tub cartușe.

Potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-3924 din 12.10.2018, în canalul țevii pistolului de model „CZ 75 P-07” 9*19, cu nr. XXXXXX, ridicat la 21.08.2018 de la Gavrilencu V., s-au depistat urme secundare ale tragerii, ce înseamnă că din acesta s-au efectuat careva trageri după ultima curățare.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-3923 din 19.10.2018: 1) pistolul de model „CZ 75 P-07” 9*19 cu nr. XXXXXX se referă la categoria armelor de foc letale, pistol cu țevă scurtă, ghintuită, cu calibrul 9*19 mm cu lovitură centrală, confecționat industrial; 2) pistolului de model „CZ 75 P-07” 9*19 cu nr. XXXXXX este în stare de funcționare și util pentru efectuarea tragerilor; 3) Glontelee ridicat este parte componentă a cartușului de calibrul 9 mm., cu lovitură centrală, fabricat industrial, destinat pentru efectuarea tragerilor, inclusiv pentru pistoalele de tip „CZ 75, 85, 100, 110”; 4) 15 tuburi de cartuș prezentate sunt părți

componente ale cartușelor de calibrul 9*19 mm./9mm. Luger/ cu lovitură centrală, de marcă comercială „SPEER”, confecționate industrial, destinate pentru trageri din arme cu țeavă ghintuită, inclusiv de tip „CZ 75, 100” (Cehia); tuburile de cartuș prezentate la examinare au fost trase cu un singur exemplar de armă de foc; glonte prezentat la examinare a fost tras cu pistolului de model „CZ 75 P-07” /DUTY/ cu seria/ nr. XXXXXX.

Deși, faptul efectuării tragerilor din pistolul de model „CZ 75 P-07” cu nr. XXXXXX care aparține inculpatului, de către acesta nu a fost contestat și a fost conformat prin probe, asupra modului și scopului efectuării împușcăturilor au fost lansate mai multe ipoteze, care urmează a fi analizate, în scopul stabilirii adevărului.

Astfel, coroborând declarațiile părții vătămate cu ale martorilor și rezultatele cercetării la fața locului, a fost stabilit că prima tragere din armă a fost efectuată în chipiul părții vătămate, în timp ce acesta era în aer, or, partea vătămată a indicat că *„chipiul l-a scos din cap inculpatul și a tras în el în timp ce-l ținea în mână”*, aceste declarații fiind confirmate parțial și prin depozițiile martorului Chitic A., care a indicat că *„primă împușcătură a fost efectuată în aer, în același timp când s-a aruncat chipiul”* și indirect prin declarațiile martorilor Patrașcu M. că *„Nu cunoaște în ce a fost trasă prima împușcătură, dar a auzit că în aer”* și Sandu M. că *„Nu a văzut prima tragere de armă deoarece era în local, dar Rotaru V. i-a arătat chipiul și a zis că Gavrilencu V. a tras din armă în chipiu”*.

La fel, efectuarea primei împușcături în chipiul părții vătămate se confirmă și prin cercetarea chipiului ridicat la fața locului, reprezentat de două fragmente ale aceluiași obiect, cu urme specifice tragerii în circumstanțele descrise de cei audiați.

Totodată, prin declarațiile părții vătămate și ale martorilor Patrașcu M. și Sandu M. în cumul cu rezultatele cercetării la fața locului care relevă stabilirea pe pământ a unui glonț, se confirmă că aceasta a fost efectuată în jos, fiind irelevante declarațiile inculpatului că a efectuat prima împușcătură anume în pământ și a doua - în aer, aceasta afirmație fiind singulară și contrară întregului ansamblu de probe.

Prin urmare, starea de fapt reflectată în rechizitoriu - *după împușcătura în pământ, glonțul a ricoșat în direcția persoanelor aflate pe terasă*, nefiind susținută prin alte probe, nu a fost reținută de instanță la stabilirea faptei inculpatului. Totodată, în urma desfășurării cercetării la fața locului, la terasa unde a avut loc accidentul, au fost depistate două tuburi de cartușe și doar un glonț fixat rigid în pământ, iar martorii care erau afară în timpul celei de-a doua împușcături nu au indicat că glonțul ar fi ricoșat în direcția cuiva din ei.

Referitor la scopul împușcăturilor efectuate se atestă că prima tragere a fost în chipiul părții vătămate, în timp ce chipiul era în aer, fiind acceptată ipoteză părții vătămate că inculpatul a efectuat împușcătura cu scop de amenințare, ultimul declarând că primele două împușcături le-a efectuat cu scopul de a soma partea vătămată să se liniștească.

Pe lângă aceasta, ținta față de care a fost orientată prima tragere din armă – chipiul părți vătămate, denotă caracterul de amenințare cu aplicarea violenței, parvenită de la inculpat în adresa părții vătămate, ultimului fiindu-i provocat sentimentul de teamă de a fi suspus violenței, dacă nu se va conforma voinței făptuitorului. Mai mult, modul de realizare a ambelor trageri din armă trădează

intenția inculpatului de a-și manifesta bravura, superioritatea și forța grosolană față de cel cu care se afla în conflict, ce denotă motivul huliganic care a determinat comiterea de către inculpat a infracțiunii, ultimul folosind un pretext formal pentru a se răfui cu victima.

Ori, în aceste împrejurări, afirmațiile inculpatului că a acționat în scop de apărare, dar și pentru a asigura prin acțiunile sale ordinea și liniștea publică, sunt nefondate, declarațiile lui fiind făcute cu scopul de a evita răspunderea penală pentru fapta comisă sau pentru a-și ușura cumva situația.

Totodată, ordinea publică înseamnă o totalitate de relații sociale ce asigură o ambianță liniștită de conviețuire în societate, de inviolabilitate a persoanei și a integrității patrimoniului, precum și activitatea normală a instituțiilor de stat și publice.

Prin încălcare grosolană a ordinii publice se consideră săvârșirea unor acțiuni intenționate ce atentează la regulile sociale și morale de conviețuire, care sunt încălcate într-un mod grosolan și demonstrativ de către violatorul ordinii publice prin necuviință, neobrazare, comportare batjocoritoare cu cetățenii, prin înjosire a onoarei și demnității persoanei, încălcare îndelungată și insistentă a ordinii publice, zădărniciere a activităților de masă, suspendare temporară a activității normale a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, transportului obștesc etc.

Deci, huliganismul reprezintă o faptă săvârșită în public, iar potrivit art. 131 lit. a), b) Cod penal, fapta săvârșită în public este fapta comisă, inclusiv într-un loc care, prin natura sau destinația lui, este întotdeauna accesibil publicului, chiar dacă în momentul săvârșirii faptei în acel loc nu era prezentă nici o persoană, dar făptuitorul își dădea seama că fapta ar putea ajunge la cunoștința publicului sau în orice alt loc accesibil publicului dacă în momentul săvârșirii faptei erau de față două sau mai multe persoane.

Astfel, faptele au fost comise de inculpat în fața unui local de agrement, în incinta căruia se aflau mai multe persoane, iar faptul că au fost auzite tragerile de armă a fost confirmat practic de toți martorii, iar martorii Patrașcu M. și Sandu M. au indicat că, fiind în local, au fost alarmați de împușcătura auzită și au ieșit afară.

Mai mult, a doua împușcătură, cât și celelalte 13 care au urmat în fața localului de agrement, potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului, fiind depistate tuburile de la cartușe, la o distanță de circa 7 m. de la ușa intrării în local, au fost efectuate în prezența mai multor persoane, ce denotă concluzia privind modul public de comitere de către inculpat a acțiunilor sale, dar și concluzia că, prin acțiunile sale, acesta a dus atingere relațiilor care vizează ordinea publică, iar modul în care acțiunile au fost realizate relevă că el își dădea seama de acțiunile sale orientate împotriva ordinii publice, prevedea urmările lor prejudiciabile și admitea în mod conștient survenirea acestora.

La stabilirea stării de fapt a fost acordată deplină eficiență rezultatelor acțiunilor procesuale de cercetare la fața locului, procesele-verbale constituind probe admisibile, lipsind temeuri de declarare a nulității acestora.

Ori, este neîntemeiată cererea apărării privind declararea nulă și inadmisibilă a procesului-verbal de cercetare la fața locului, aceasta fiind depusă cu încălcarea termenului stabilit la art. 251 alin. (1) Cod de procedură penală, nefiind confirmate

nici temeiurile art. 94 Cod penal, precum și obținerea acestui mijloc de probă contrar reglementărilor legale invocate de apărare.

În baza probelor administrate, instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, ca huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanei și care se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea armei de foc.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis o infracțiune gravă, prin care s-a adus atingere relațiilor sociale care vizează ordinea și securitatea publică, că acesta anterior nu a fost condamnat, se caracterizează pozitiv, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, că nu au fost stabilite circumstanțe agravante, cea atenuantă fiind – ilegalitatea acțiunilor victimei, care au provocat infracțiunea, concluzionând că restabilirea echității sociale și corectarea inculpatului poate fi realizată prin stabilirea unei pedepse cu închisoarea.

Totodată, instanța a concluzionat că, ținând cont că inculpatul este la prima abatere penală, precum și de perspectivele acestuia de încadrare în societate, de poziția părții vătămate care nu are pretenții față de inculpat, scopul pedepsei penale va putea fi atins fără privarea lui efectivă de libertate, executarea pedepsei urmând a fi suspendată condiționat, pe o perioadă de probațiune.

La fel, instanța a statuat că, potrivit art. 162 alin. (1) Cod de procedură penală, la soluționarea cauzei în fond, se hotărăște chestiunea cu privire la corpurile delictive. În acest caz, uneltele care au servit la săvârșirea infracțiunii vor fi confiscate și predate instituțiilor respective sau nimicite.

Prin urmare, 15 tuburi de cartuș, un glonț și două fragmente de chipiu vor fi nimicite, iar pistolul de model „CZ 75 P-07”, seria și nr. XXXXXX, urmează a fi confiscat în folosul statului.

3. Procurorul în Procuratura r-nului Hâncești, Grigore Clevadi, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 3 ani închisoare, cu executare.

Apelantul a invocat că instanța de fond n-a individualizat în mod echitabil pedeapsa, ignorând criteriile prevăzute de art. 75 Cod penal.

Deci, condițiile privind aplicarea pedepsei condiționate cu suspendare pe o perioadă de probațiune de 2 ani, nu este argumentată, având în vedere că circumstanțele cauzei și personalitatea celui vinovat nu duc la concluzia că corectarea lui este posibilă fără a-i fi numită pedeapsă cu închisoare, mai mult chiar determină aplicarea unei pedepse privative de libertate față de acesta, iar cele indicate de instanță în motivarea aplicării pedepsei cu suspendare nu corespund realității.

Totodată, aplicarea unei pedepse condiționate inculpatului nu este proporțională faptei comise.

Astfel, la stabilirea pedepsei urmează a fi luată în considerație atitudinea inculpatului față de infracțiunea săvârșită, manifestată prin faptul că nu a conștientizat fapta social periculoasă și nu a recunoscut vina în cele săvârșite, circumstanțe ce condiționează necesitatea aplicării unei pedepse mai aspre.

3.1. Procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Chișinău, Oleg Popov, a declarat apel suplimentar, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată pedeapsa de 3 ani închisoare, cu executare și încasare a cheltuielilor judiciare în sumă de 5880 lei.

Apelantul a indicat că la 10.09.2019, după prezentarea cauzei penale, a constatat că procurorul apelant a omis să solicite instanței de apel examinarea chestiunii privind punerea în sarcina inculpatului a cheltuielilor judiciare suportate la efectuarea expertizelor judiciare, și anume, la efectuarea și întocmirea raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-3924 din 12.10.2018 - 1680 lei și raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-3923 din 19.10.2018 - 4200 lei.

Potrivit art. 229 Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală or, săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, iar obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli, obligația de a suporta cheltuielile judiciare fiind și integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de prima instanță.

3.2. Avocatul Danu Dogotari și inculpatul, la fel, au declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care ultimul să fie achitat, cu restituirea corpurilor delictive - pistolul de model „CZ 75 P-07”, seria și nr. XXXXXX și a încărcătorului.

Apelanții au invocat că deși faptele presupus - infracționale au fost săvârșite de inculpat în public, la terasa barului situat la intrarea în XXXXXX, XXXXXX, acțiunile acestuia nu au fost îndreptate împotriva ordinii publice, concretizate în acostarea jignitoare a persoanelor sau altor acțiuni similare care încalcă normele etice de comportament în public, ci au fost îndreptate strict pentru a curma acțiunile huliganice manifestate de către partea vătămată Rotaru V., fapt confirmat și de către martorii Chitic A., Sandu M., Patrașcu M.

Din probele administrate nu rezultă că inculpatul ar fi aplicat violență sau ar fi amenințat cu aplicarea acesteia partea vătămată sau alte persoane prezente în local în seara respectivă. Or, martorii acuzării au indicat că inculpatul nu i-a aplicat careva lovituri părții vătămate sau altor persoane și nici nu a amenințat pe cineva cu aplicarea violenței.

La fel, din materialele cauzei, nu rezultă nici faptul că inculpatul ar fi săvârșit careva acțiuni ce s-ar caracteriza printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.

Mai mult, în afară de partea vătămată, celelalte persoane nu au fost deranjate de acțiunile inculpatului și chiar au indicat că inițiatorul conflictului a fost partea vătămată, iar acțiunile inculpatului au fost îndreptate pentru a stopa acțiunile și comportamentul huliganic al părții vătămate.

Totodată, declarațiile părții vătămate că inculpatul i-ar fi scos din cap chipiul și ar fi efectuat o împușcătură în acesta nu sunt susținute prin probe și sunt în contradicție cu declarațiile inculpatului și ale martorului Chitic A., care au indicat că

la momentul efectuării împușcării, chipiul nu se afla în mâinile părții vătămate sau ale inculpatului, ci se afla la pământ, iar martorii Sandu M. și Patrașcu M. nu au prezentat în acest sens depoziții relevante, nefiind prezenți la fața locului la momentul efectuării primei împușcături.

Celelalte împușcături au fost efectuate de inculpat cu scopul de a descărca complet arma de foc, întru evitarea survenirii cărorva efecte neplăcute ale conflictului cu partea vătămată, or, exista riscul ca inculpatul să fie deposedat de arma de foc și în acest caz, urmările puteau fi mult mai grave.

Pe lângă aceasta, instanța de fond incorect a constatat existența agravantei prevăzute la art. 287 alin. (3) Cod penal – comiterea faptelor infracționale, cu aplicarea armei de foc sau cu amenințarea aplicării acesteia.

Ori, folosind arma de foc, inculpatul a efectuat o împușcătură în pământ, iar restul în aer, ce nu poate fi considerat drept țintă, în sensul legii. Mai mult, aceste împușcături au fost efectuate în vederea curmării caracterului huliganic al acțiunilor părții vătămate și nu în scopul vătămării integrității corporale sau sănătății, așa cum a stipulat legiuitorul la art. 287 alin. (3) Cod penal.

Pe lângă aceasta, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 21.08.2018 a fost întocmit cu abateri grave de la legislația procesual-penală. Organul de urmărire penală în mod ilegal și abuziv a manevrat cu obiectele supuse cercetării la fața locului, schimbând locul de aflare a acestora. Apar bănuieli rezonabile inclusiv față de locul de aflare a tuburilor de cartușe și a chipiului, care au putut fi aduse la fața locului de reprezentanții organului de urmărire penală.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2020, apelurile procurorului în Procuratura raionului Hîncești, Clevadî, al avocatului Danu Dogotari și inculpatului, au fost respinse ca nefondate.

Apelul suplimentar al procurorului în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Oleg Popov, a fost admis, casată parțial sentința și pronunțată o nouă hotărâre.

De la Gavrilencu Vasile s-au încasat în beneficiul statului cheltuielile de judecată în sumă de 5880 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just a concluzionat că inculpatul a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (3) Cod penal al RM, ca huliganism agravat, adică, acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanei și care se deosebesc printr-o obraznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea armei de foc.

Prima instanță corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptei și prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii incriminate.

Fiind audiat inculpatul Gavrilencu V. în instanța de apel, a relatat că învinuirea îi este clară, vina o recunoaște parțial, declarațiile făcute în instanța de fond le susține. A tras din arma cu intenția de a-l liniști pe Rotaru V.

Totodată, vina inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, se dovedește pe deplin prin probele administrate, și anume:

declarațiile părții vătămate Rotaru V., ale martorilor Chitic A., Sandu M. și Patrașcu M.;

procesul-verbal de cercetare la fața locului din 21.08.2018 care reflectă acțiunea procesuală de cercetare a localului de agrement situat la distanța de 10 m. de la traseul de intrare din XXXXXX, XXXXXX. În urma cercetării, la terasa localului, lângă peretele stâng de la ușa de intrare în local, la o distanță de 20 cm. de la perete și la o distanță de 150 cm. de la ușa de intrare, jos pe pământ este găsit un glonț, ridicat de la fața locului. La o distanță de 120 cm. de la prima masă a terasei, spre sud este fixată a doua masă, sub care sunt găsite multiple cioburi de sticlă, iar din partea dreaptă a mesei date, jos pe pământ se observă un chipiu de culoare neagră, rupt în două fragmente. La distanța de 0,70 m. în direcția sud de la chipiu se observă un tub cartuș. La distanța de 2 m. de la primul cartuș, în direcția sud se mai află un tub cartuș. La distanța de 7 m. de la prima ușă de intrare a localului, în direcția sud sunt găsite 13 tub cartușe;

raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-3924 din 12.10.2018, potrivit căruia în canalul țevii pistolului de model „CZ 75 P-07” 9*19 cu nr. XXXXXX, ridicat la 21.08.2018 de la Gavrilencu V. s-au depistat urme secundare ale tragerii, ce înseamnă că din acesta s-au efectuat careva trageri după ultima curățare;

raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-3923 din 19.10.2018, potrivit căruia: 1) pistolul de model „CZ 75 P-07” 9*19 cu nr. XXXXXX se referă la categoria armelor de foc letale, pistol cu țevă scurtă, ghintuită, cu calibrul 9*19 mm cu lovitură centrală, confecționat industrial; 2) pistolului de model „CZ 75 P-07” 9*19 cu nr. XXXXXX este în stare de funcționare și util pentru efectuarea tragerilor; 3) Glonțul ridicat este parte componentă a cartușului de calibrul 9 mm, cu lovitura centrală, fabricat industrial, destinat pentru efectuarea tragerilor, inclusiv pentru pistoalele de tip „CZ 75, 85, 100, 110”; 4) cincisprezece tuburi de cartuș prezentate sunt părți componente ale cartușelor de calibrul 9*19 mm /9mm Luger/ cu lovitură centrală, de marcă comercială ”SPEER”, confecționate industrial, destinate pentru trageri din arme cu țeava ghintuită, inclusiv de tip „CZ 75, 100” (Cehia); tuburile de cartuș prezentate la examinare au fost trase cu un singur exemplar de armă de foc; glonțul prezentat la examinare a fost tras cu pistolului de model „CZ 75 P-07” /DUTY/ cu seria/ nr. XXXXXX.

Totodată, infracțiunea s-a consumat din momentul în care inculpatul a încălcat ordinea publică, ce denotă că în acțiunile acestuia sunt prezente elementele infracțiunii de huliganism agravat, obiectul infracțiunii de huliganism fiind confirmat integral prin declarațiile părții vătămate și ale martorilor, care au indicat că inculpatul, pe lângă faptul că a efectuat împușcături în chipiul părții vătămate, ulterior, în afara localului unde a avut loc incidentul, a efectuat mai multe împușcături din arma sa de foc care o deținerea legal.

Astfel, prin probele administrate s-a confirmat pe deplin agravanta consemnată la art. 287 alin. (3) Cod penal, agravarea răspunderii penale care este condiționată de calitatea agravantă a mijloacelor de săvârșire a infracțiunii: 1) armă; 2) alte obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.

Ori, potrivit declarațiilor părții vătămate Rotaru V., *se afla în bar unde s-au întâlnit cu mai multe persoane din sat, acolo fiind și Gavrilencu V. La un moment dat, între el și Gavrilencu V. a pornit o discuție mai veche, s-au contrat din vorbe circa 10-15 minute și la un moment dat, Gavrilencu V. a scos arma și a tras două focuri. Primul foc l-a tras în chipiu, atunci când i-a scos părții vătămate chipiul din cap, iar al doilea foc l-a tras în jos, după care s-au mai contrat puțin și Gavrilencu V. a mers în fața barului și a început a trage în sus.*

Afirmațiile părții vătămate nu au fost negate de inculpat, care a confirmat că a împușcat în chipiu, chipiul era deteriorat de împușcătura lui.

Mai mult, inculpatul a menționat că, pentru a nu fi atacat de Rotaru V., a încărcat arma și a efectuat o împușcătură în jos pentru a-l soma pe acesta să se oprească. Glonțul s-a boțit și a făcut o gaură în beton, deci nu putea să ricoșeze.

Aceste împrejurări au fost confirmate și prin declarațiile martorului Chitic A., că la masa de la terasă, Rotaru V. și Gavrilencu V. au început a discuta pe tonuri mai ridicate. S-a apropiat de ei să vadă ce se întâmplă, l-a luat pe Gavrilencu V. într-o parte și i-a sugerat să-i dea pace lui Rotaru V., care era în stare de ebrietate avansată. În timp ce se afla cu Gavrilencu V. mai într-o parte, Rotaru V., fiind la terasă, a început a trânti cu piciorul în scaun și a stricat 1 sau 2 pahare. S-au apropiat de el și i-au cerut să se liniștească, iar el reproșa că va achita ce a deteriorat. Lui Rotaru V. nu i-a plăcut că Gavrilencu V. îi ținea morală, se tot îndrepta spre Gavrilencu V. și ultimul l-a izbit, iar Rotaru V. a căzut jos și i-a căzut chipiul din cap. S-a ridicat de jos și tot se băga la Gavrilencu V., iar când a aruncat cu chipiul, Gavrilencu V. a efectuat o împușcătură cu pistolul jos în podeaua de la terasă. După aceasta a mai auzit o împușcătură și l-a întrebat pe Gavrilencu V. de ce a împușcat, iar acesta a explicat că a făcut-o mecanic, să lase pistolul gol, deoarece cartușul se afla în țeavă.

Din declarațiile martorilor Sandu M. și Patrașcu M. rezultă că între Rotaru V. și Gavrilencu V. s-a iscat un conflict. Deoarece au auzit o tragere din armă, au ieșit afară și au înțeles că Rotaru V. l-a provocat pe Gavrilencu V., Rotaru V. nu se liniștea. În timp ce se aflau în bar, au auzit o împușcătură și au ieșit afară unde s-a mai efectuat o împușcătură în pământ, pe care au văzut-o.

Deși inculpatul nu a negat că a efectuat o împușcătură în chipiul părții vătămate, apoi una în podea, aceste împrejurări au fost confirmate atât de partea vătămată, cât și de martori.

Totodată, după conflictul dintre partea vătămată și inculpat, ultimul s-a dat mai într-o parte, s-a asigurat că nu este nimeni în jur și a golit magazinul pistolului prin împușcături verticale în sus, aceste circumstanțe fiind confirmate și prin declarațiile martorilor că, în afara localului, s-au auzit mai multe împușcături efectuate de inculpat.

În același timp, în raport cu procesul-verbal de cercetare la fața locului din 21.08.2018, s-a stabilit că în urma cercetării localului de agrement situat la distanța de 10 m. de la traseul de intrare din XXXXXX, XXXXXX, la terasa localului, lângă

peretele stâng de la ușa de intrare în local, la o distanță de 20 cm. de la perete și la o distanță de 150 cm. de la ușa de intrare, jos pe pământ este găsit un glonț, ridicat de la fața locului. La distanța de 120 cm. de la prima masă a terasei, spre sud este fixată a doua masă, sub care sunt găsite multiple cioburi de sticlă, iar din partea dreaptă a mesei date, jos pe pământ se observă un chipiu de culoare neagră, rupt în două fragmente. La distanța de 0,70 m. în direcția sud de la chipiu se observă un tub cartuș. La distanța de 2 m. de la primul cartuș, în direcția sud se mai află un tub cartuș. La distanța de 7 m. de la prima ușa de intrare a localului, în direcția sud sunt găsite 13 tub cartușe.

Astfel, fapta prejudiciabilă exprimată prin încălcarea grosolană a ordinii publice, s-a exprimat prin aplicarea armei, efectuarea împușcăturii în chipiul ce aparținea părții vătămate, în localul din XXXXXX, XXXXXX, precum și în afara localului respectiv, inculpatul încălcând liniștea de conviețuire în societate.

Totodată, latura obiectivă a infracțiunii de huliganism constă în fapta prejudiciabilă exprimată prin acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică (săvârșită în public), acțiuni care prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, dar comiterea infracțiunii într-un loc public nu este o caracteristică obligatorie a acestei infracțiuni, obligatoriu este modul public, adică actele huliganice urmează a fi săvârșite în prezența unor persoane, ori, rezultatul actelor huliganice devine inevitabil cunoscut altor persoane.

Conform art. 131 lit. a) Cod penal, fapta se consideră săvârșită în public și atunci când este comisă într-un loc care, prin natura sau destinația lui, este întotdeauna accesibil publicului, chiar dacă în momentul săvârșirii faptei în acel loc nu era prezentă nici o persoană, dar făptuitorul își dădea seama că fapta ar putea ajunge la cunoștința publicului.

Deci, infracțiunea săvârșită de inculpat a fost comisă în loc public, or, acțiunile huliganice ale acestuia au avut loc pe terasa localului din XXXXXX, XXXXXX, cât și în apropierea localului respectiv, unde erau prezenți mai mulți martori.

Ori, inculpatul își dădea seama că fapta lui poate ajunge la cunoștința altor persoane.

La fel, prin obrăznicie deosebită se înțeleg acțiunile de încălcare grosolană a ordinii publice, acțiunea ce și-a găsit confirmare prin relatările părții vătămate și ale martorilor.

Deși din declarațiile martorilor rezultă că partea vătămată a provocat inculpatul, iar în urma acțiunilor ilegale ale acestuia, inculpatul a folosit arma care o avea asupra sa, acest fapt nu poate fi calificat ca lipsa laturii obiective a infracțiunii, fiind constatat cu certitudine că Gavrilencu V. a efectuat împușcături în chipiul lui Rotaru V., apoi, urmărind manifestarea bravurii și forței grosolane, a efectuat o împușcătură în pământ, punând în pericol persoanele care se aflau în preajma sa, iar ulterior, acționând din aceleași intenții huliganice, s-a deplasat în fața localului, unde a mai efectuat treisprezece împușcături din același pistol.

Totodată, partea vătămată a indicat că distanța dintre el și inculpat, la efectuarea a celei de-a doua împușcături în podea, era doar de un metru, ce denotă că exista un pericol real pentru integritatea corporală sau sănătatea victimei, sau a persoanelor aflate în apropiere.

Conform raportului de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-3923 din 19.10.2018, 1) pistolul de model „CZ 75 P07” 9*19 cu nr. XXXXXX se referă la categoria armelor de foc letale, pistol cu țeavă scurtă, ghintuită, cu calibrul 9*19 mm cu lovitură centrală, confecționat industrial; 2) pistolului de model ”CZ 75 P-07” 9*19 cu nr. XXXXXX este în stare de funcționare și util pentru efectuarea tragerilor; 3) Glonțul ridicat este parte componentă a cartușului de calibrul 9 mm, cu lovitura centrală, fabricat industrial, destinat pentru efectuarea tragerilor, inclusiv pentru pistoalele de tip „CZ 75, 85, 100, 110”; 4) cincisprezece tuburi de cartuș prezentate sunt părți componente ale cartușelor de calibrul 9*19 mm /9mm Luger/ cu lovitură centrală, de marcă comercială „SPEER”, confecționate industrial, destinate pentru trageri din arme cu țeava ghintuită, inclusiv de tip „CZ 75, 100” (Cehia); tuburile de cartuș prezentate la examinare au fost trase cu un singur exemplar de armă de foc; glonțul prezentat la examinare a fost tras cu pistolului de model „CZ 75 P-07” /DUTY/ cu seria/ nr. XXXXXX.

Pe lângă aceasta, demonstrarea mijloacelor de săvârșire a huliganismului, în scopul înfricoșării, constituie un exemplu de aplicare a mijloacelor de săvârșire a infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (3) Cod penal și nu de intenție de aplicare a unor asemenea mijloace. Or, acțiunea adiacentă în cazul infracțiunii de huliganism se poate exprima nu doar în aplicarea violenței, ci și prin amenințarea cu violență. Deci, art. 287 alin. (3) Cod penal trebuie aplicat și atunci când amenințarea cu violență este o manifestare a aplicării sau a încercării de aplicare a armei sau a obiectelor pentru vătămarea integrității corporale sau a sănătății.

Amenințarea pe calea demonstrării mijloacelor de săvârșire a huliganismului, ca și oricare altă amenințare cu relevanță penală, trebuie să aibă un caracter real.

La fel, pentru aplicarea răspunderii penale conform art. 287 alin. (3) Cod penal nu este suficient ca făptuitorul să aibă asupra sa, în timpul săvârșirii huliganismului, mijlocul corespunzător de săvârșire a infracțiunii. Este necesar ca acesta să fie aplicat (sau să se încerce aplicarea lui) în vederea anihilării victimei, pe calea influențării psihice.

Ori, inculpatul a avut asupra sa, în timpul săvârșirii huliganismului, mijlocul corespunzător de săvârșire a infracțiunii – arma de foc, din care a efectuat împușcături.

În același timp, inculpatul a afirmat că avea intenția doar să îl sperie pe Rotaru V., însă, din declarațiile părții vătămate, rezultă că distanța dintre ei era mică, ce denotă, că inculpatul a acționat intenționat, bine determinat, știind cu certitudine că distanța mică dintre ei ar putea să facă partea vătămată să conștientizeze acțiunile reale și periculoase ale inculpatului.

Mai mult, din declarațiile martorilor rezultă că conflictul a pornit din cauza unor neînțelegeri din trecut dintre partea vătămată și inculpat, ce dovedește că inculpatul a acționat cu intenție, folosind arma de foc, în scop de răzbunare.

Astfel, acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în temeiul art. 287 alin. (3) Cod penal, fiind confirmată integral comiterea infracțiunii de huliganism agravat, adică, acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanei și care se deosebesc printr-o obraznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea armei de foc.

Totodată, este neîntemeiată afirmația apărării că acțiunile inculpatului au fost îndreptate strict pentru a curma acțiunile huliganice manifestate de către partea vătămată or, inculpatul a efectuat împușcătură în chipiul părții vătămate, acesta fiind rupt în două bucăți, iar prin aceasta acțiune, nu este clar cum ar fi putut fi curmate acțiunile părții vătămate, de vreme ce însăși partea vătămată a declarat că nu a încercat să-i ia arma inculpatului, chipiul i l-a scos din cap inculpatul și a tras în el în timp ce-l ținea în mână. Al doilea foc l-a tras foarte repede, în pământ, la o distanță de 1 m., fără să-l avertizeze cumva, astfel rezultă că amenințarea pe calea demonstrării mijloacelor de săvârșire a huliganismului a avut un caracter real.

Nu constituie temei de achitare a inculpatului faptul că arma de foc pe toată perioada cât s-a aflat în mâna inculpatului, era doar în poziție verticală și nu a fost îndreptată orizontal față de partea vătămată sau altă persoană, iar împușcăturile efectuate din arma de foc au avut loc în pământ sau în aer, fără a pune în pericol viața sau sănătatea celor din jur.

La caz, este de ajuns să fie folosită arma sau încercarea aplicării armei, în vederea aplanării conflictului, având în vedere că relațiile dintre inculpat și partea vătămată, nu erau dintre cele mai bune, aceștia având careva conflict în trecut.

Pe lângă aceasta, este irelevantă afirmația părții vătămate că inculpatul i-ar fi scos din cap chipiul și ar fi efectuat o împușcătură în acesta, nefiind demonstrat prin probe concludente, cum a ajuns chipiul în mâinile inculpatului, or, faptul dat nu are un rol esențial în calificarea faptei, în situația în care, în final, împușcătura în chipiul părții vătămate a fost efectuată anume de inculpat, iar chipiul a fost rupt în două bucăți, fapt confirmat prin procesul-verbal de examinare din 21.08.2018, potrivit căruia, un chipiu de culoare neagră este deteriorat în două fragmente. Deasupra emblemei „Adidas” de pe chipiu se observă o deteriorare de formă nestabilă cu dimensiunile 5*3 cm., fragmentele de chipiu fiind recunoscute drept corpuri delictive.

Sunt nefondate și alegațiile că celelalte împușcături efectuate de către inculpat, au fost făcute doar cu scopul de a descărca complet arma de foc, în evitarea survenirii cărorva efecte neplăcute ale conflictului cu partea vătămată, or, nu au fost prezentate probe ce ar confirma existența riscului ca inculpatul să fie deposedat de arma de foc, în situația în care, în local, la acel moment, s-a constatat că erau prezenți mai multe persoane, nu doar prieteni ai părții vătămate.

Mai mult, nu este exclus faptul că inculpatul a descărcat complet arma de foc, anume pentru a evita survenirea cărorva efecte neplăcute ale conflictului, anume din partea lui și, fiind conștient de faptul dat, a descărcat arma, la o distanță mai mare de loc, prin efectuarea împușcărilor în aer.

Totodată, referitor la faptul că instanța a pus la baza sentinței probe administrate cu încălcări de procedură, și anume, procesul-verbal de cercetare la fața locului, se atestă că prin actul procesual respectiv din 21.08.2018 s-a efectuat cercetarea localului de agrement situat la distanța de 10 m. de la traseul de intrare din XXXXXX, XXXXXX. În urma cercetării, la terasa localului, lângă peretele stâng de la ușa de intrare în local, la o distanță de 20 cm. de la perete și la o distanță de 150 cm. de la ușa de intrare, jos pe pământ este găsit un glonț, ridicat de la fața locului. La o distanță de 120 cm. de la prima masă a terasei, spre sud este fixată a doua masă, sub care sunt găsite multiple cioburi de sticlă, iar din partea dreaptă a mesei date, jos pe

pământ se observă un chipiu de culoare neagră, rupt în două fragmente. La distanța de 0,70 m. în direcția sud de la chipiu se observă un tub cartuș. La distanța de 2 m. de la primul cartuș, în direcția sud se mai află un tub cartuș. La distanța de 7 m. de la prima ușă de intrare a localului, în direcția sud sunt găsite 13 tub cartușe.

Deși, martorul Tabacaru I. și partea vătămată Rotari V. au indicat că la momentul prezentării organului de urmărire penală la fața locului, chipiul negru cu inscripția „Adidas” nu se afla în locul în care a fost fotografiat, ci era aruncat într-o remorcă cu gunoi, acest fapt nu constituie temei de a declara nul procesul-verbal de cercetare la fața locului, or, în cadrul urmăririi penale afirmațiile date nu au fost invocate, iar instanța de apel pune la dubii afirmațiile persoanelor date.

Astfel, se atestă că au fost prezentate probe concludente și pertinente care confirmă existența elementelor infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, în acțiunile inculpatului, ce denotă că încadrarea juridică a acțiunilor acestuia corespunde cu starea de fapt constatată în cadrul ședinței de judecată.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond a ținut cont de faptul că infracțiunea comisă prevede pedeapsa cu închisoare de la 3 la 7 ani, ca circumstanță atenuantă a fost stabilită – ilegalitatea acțiunilor victimei, dacă ele au provocat infracțiunea, că lipsesc circumstanțe agravante, precum și de comportamentul inculpatului în viața socială, înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, concluzionând că în raport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea acestuia, corijarea și reeducarea lui este posibilă cu aplicarea unei pedepse cu închisoarea.

Totodată, luând în considerație faptul că inculpatul anterior nu a fost judecat, se caracterizează satisfăcător, la evidența mediului narcolog sau psihiatru nu se află, lipsa circumstanțelor agravante, în privința inculpatului sunt aplicabile prevederile art. 90 Cod penal.

Ori, pedeapsă nonprivativă de libertate este echitabilă, va duce la atingerea scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea acestuia, cât și a altor persoane, deoarece el urmează să conștientizeze fapta comisă, nu neapărat prin executare reală a pedepsei.

Aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită condamnaților prin lege de a demonstra că infracțiunea comisă de ei este un incident în viața lor.

Totodată, lexemul „poate” din textul art. 90 alin. (1) Cod penal, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

Îndeplinirea condițiilor de lege, poate fi aplicată sau exclusă la orice etapă a procesului penal, pentru înlăturarea erorii admise la etapa anterioară.

În cadrul instituției suspendării condiționate a executării pedepsei, instanța după ce realizează individualizarea pedepsei prin determinarea concretă a acesteia în baza criteriilor generale de individualizare, completează acest rezultat printr-un act de individualizare a executării pedepsei.

Suspendarea condiționată este o măsură de individualizare a executării pedepsei numită de către instanțele de judecată prin hotărârea de condamnare de a

suspenda pe o perioadă anumită executarea pedepsei aplicate, dacă sunt îndeplinite anumite condiții.

Condițiile privind acordarea suspendării condiționate a executării pedepsei prevăzute de art. 90 Cod penal se referă la pedeapsa aplicată și natura infracțiunii; circumstanțele cauzei și persoana infractorului; aprecierea instanței că scopul poate fi atins și fără executarea acesteia.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond a pus accentul și pe personalitatea persoanei vinovate, învederând și celelalte criterii de individualizare a pedepsei penale, cum ar fi gravitatea infracțiunii săvârșite, influența pedepsei asupra corectării și reeducării vinovatului.

Astfel, împrejurările cauzei și personalitatea inculpatului, sunt suficiente pentru a aplica prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, astfel că acesta se caracterizează satisfăcător, dar și având în vedere faptul că prejudicierea relațiilor sociale cu privire la ordinea publică, are consecințe cu un pronunțat caracter grav, reprezentând una din cele mai importante probleme sociale, cu atât mai mult că acesta reprezintă tendințe ascendente.

Deci, scopul prestabilit al legii penale privind corectarea și reeducarea inculpatului va fi pe deplin atins prin menținerea pedepsei cu 3 ani închisoare, cu aplicarea art. 90 Cod penal și suspendarea condiționată a pedepsei închisorii pe un termen de probațiune de 2 ani.

Potrivit art. 229 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Ori, cheltuielile judiciare în sumă de 5880 lei, suportate pentru efectuarea raportului de expertiză judiciare chimico-criminalistică nr. 34/12/1-R-3924 din 12.10.2018 și raportului de expertiză balistică nr. 34/12/1-R-3923 din 19.10.2018, urmează a fi încasate din contul inculpatului în beneficiul statului, deoarece la momentul derulării acțiunilor de urmărire penală, aceste cheltuieli au fost suportate de stat, procesul penal fiind guvernat de principiul prezumției nevinovăției, iar în situația în care a fost dovedită pe deplin vinovăția inculpatului, el urmează să recupereze cheltuielile judiciare suportate de stat pentru efectuarea expertizelor judiciare.

5. Procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Chișinău, Oleg Popov, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea deciziei în partea respingerii apelului declarat de procurorul în Procuratura raionului Hîncești, Clevadî, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurentul a invocat că nu au fost stabilite circumstanțe care ar justifica suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare or, personalitatea inculpatului nu prezintă garanțiile unei bune conduite ce ar permite instanțelor de fond și de apel de a da dovadă de clemență în privința lui.

Instanța de fond nu a indicat circumstanțele din care rezultă cu certitudine că corectarea inculpatului este posibilă fără izolarea lui de societate, limitându-se doar la

enumerarea circumstanțelor constatate, fără a aprecia la modul cuvenit pericolul social al infracțiunii comise, iar instanța de apel insuficient și-a motivat soluția privind respingerea argumentelor acuzării în această parte și menținerea modalității de executare a pedepsei stabilite de instanța de fond.

Inculpatul nu a conștientizat pericolul social pe care îl prezintă faptele lui, nu se căiește sincer de faptele săvârșite, deci, nu poate beneficia de clemența instanței împuternicite de a-i numi pedeapsa.

La stabilirea pedepsei, instanța de apel nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61 Cod penal.

Mai mult, nu există nici o premisă de a considera că pedeapsa condiționată va fi în stare să contribuie la corectarea și reeducarea inculpatului.

Totodată, inculpatul și-a educat un sistem degradat de valori care poate fi corectat doar prin măsuri coercitive de către autoritățile penitenciare ale statului.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

5.1. Avocatul Danu Dogotari și inculpatul, la fel, au declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care ultimul să fie achitat, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal.

Recurenții au indicat că, deși, faptele presupus infracționale au fost săvârșite de inculpat în public, la terasa barului situat la intrarea în XXXXXX, XXXXXX, acțiunile acestuia nu au fost îndreptate împotriva ordinii publice, concretizate în acostarea jignitoare a persoanelor sau altor acțiuni similare care încalcă normele etice de comportament în public, ci au fost îndreptate strict pentru a curma acțiunile huliganice manifestate de către partea vătămată Rotaru V., fapt confirmat și de către martorii Chitic A., Sandu M. sau Patrașcu M.

Din probele administrate nu rezultă nici faptul că inculpatul ar fi aplicat violență sau ar fi amenințat cu aplicarea acesteia partea vătămată sau alte persoane prezente în local în seara respectivă. Or, martorii acuzării au indicat că inculpatul nu i-a aplicat careva lovituri părții vătămate sau altor persoane și nici nu a amenințat pe cineva cu aplicarea violenței.

La fel, din materialele cauzei, nu rezultă nici faptul că inculpatul ar fi săvârșit careva acțiuni ce s-ar caracteriza printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.

Mai mult, în afară de partea vătămată, celelalte persoane nu au fost deranjate de acțiunile inculpatului și chiar au indicat că inițiatorul conflictului a fost partea vătămată, iar acțiunile inculpatului au fost îndreptate pentru a stopa acțiunile și comportamentul huliganic al părții vătămate.

Totodată, declarațiile părții vătămate că inculpatul i-ar fi scos din cap chipiul și ar fi efectuat o împușcătură în acesta nu sunt susținute prin probe și sunt în contradicție cu declarațiile inculpatului și ale martorului Chitic A. care au indicat că la momentul efectuării împușcăturii, chipiul nu se afla în mâinile părții vătămate sau ale inculpatului, ci se afla la pământ, iar martorii Sandu M. și Patrașcu M. nu au prezentat în acest sens depoziții relevante, nefiind prezenți la fața locului la momentul efectuării primei împușcături.

Celelalte împușcături au fost efectuate de inculpat cu scopul de a descărca complet arma de foc, întru evitarea survenirii cărorva efecte neplăcute ale conflictului cu partea vătămată, or, exista riscul ca inculpatul să fie deposedat de arma de foc și în acest caz, urmările puteau fi mult mai grave.

Pe lângă aceasta, instanța de fond incorect a constatat existența agravantei prevăzute la art. 287 alin. (3) Cod penal – comiterea faptelor infracționale, cu aplicarea armei de foc sau cu amenințarea aplicării acesteia.

Ori, folosind arma de foc, inculpatul a efectuat o împușcătură în pământ, iar restul - în aer, ce nu poate fi considerat drept țintă, în sensul legii. Mai mult, aceste împușcături au fost efectuate în vederea curmării caracterului huliganic al acțiunilor părții vătămate și nu în scopul vătămării integrității corporale sau sănătății, așa cum a stipulat legiuitorul la art. 287 alin. (3) Cod penal.

Pe lângă aceasta, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 21.08.2018 a fost întocmit cu abateri grave de la legislația procesual-penală.

Organul de urmărire penală în mod ilegal și abuziv a manevrat cu obiectele supuse cercetării la fața locului, schimbând locul de aflare a acestora. În același timp, apar bănuieli rezonabile inclusiv față de locul de aflare a tuburilor de cartușe și a chipiului, care au putut fi aduse la fața locului de reprezentanții organului de urmărire penală.

În drept, recursul este întemeiat pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală - instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens. Potrivit art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, eroare gravă de fapt constituie stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora.

Sub acest aspect se reține că recursul apărării este fondat în drept inclusiv pe temeiurile din art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală că instanța de

apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită (*pct. 5.1. din decizie*).

Totodată, în recursul respectiv, în pofida prevederilor enunțate, nu este specificat, în raport cu împrejurările relevate în descriptivul hotărârilor atacate, care ar fi esența și erorile concrete de drept a circumstanțelor că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, că instanțele ar fi admis o eroare gravă de fapt, dar raportată la exigențele art. 6 pct. 11¹) Cod de procedură penală, care i-ar fi afectat soluția, că instanțele au pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blânde, că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită și care ar fi încadrarea juridică corectă a acesteia, fiind omisă în totalitate și argumentarea ilegalității hotărârilor atacate în acest sens (*pct. 5.1. din decizie*).

Mai mult, în recursul de pe rol, în care se solicită dispunerea restituirii corpurilor delictive, lipsește cu desăvârșire, în fapt și în drept, și critica soluției privind confiscarea acestora (*pct. 5.1. din decizie*).

Rezultă, că recursul menționat nu îndeplinește cerințele legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului și inculpatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurenți.

Ori, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În al doilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) și 10) Cod de procedură penală hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar al apărării, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept clar definite (*pct. 5.1. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4.. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului, și încadrarea juridică corectă a acțiunilor lui infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe

anexate la dosar, inclusiv declarațiile părții vătămate Rotaru V., ale martorilor Chitic A., Sandu M. și Patrașcu M., procesul-verbal de cercetare la fața locului din 21.08.2018, raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-3924 din 12.10.2018, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanța de apel indicând argumentat și detaliat motivele pentru care a respins versiunile și dovezile apărării, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul apărării, probele administrate pe caz demonstrând cu concludență prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (3) Cod penal, ca huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanei și care se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, săvârșite cu aplicarea armei de foc (*pct. 4. din decizie*).

Totodată, soluția instanței de apel coroborează și cu prevederile art. 131 lit. a), b), 134⁷ Cod penal, cât și cu jurisprudența națională, conform căror prin faptă săvârșită în public se înțelege fapta comisă într-un loc care, prin natura sau destinația lui, este întotdeauna accesibil publicului, în orice alt loc accesibil publicului dacă în momentul săvârșirii faptei erau de față două sau mai multe persoane. Ordine publică înseamnă o totalitate de relații sociale ce asigură o ambianță liniștită de conviețuire în societate, de inviolabilitate a integrității patrimoniului. Încălcarea grosolană a ordinii publice se consideră săvârșirea unor acțiuni intenționate ce atentează la regulile sociale și morale de conviețuire, care sunt încălcate într-un mod grosolan și demonstrativ de către violatorul ordinii publice prin necuviință, neobrăzare. Huliganismul însoțit de amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanelor constituie atât violența psihică, cât și cea fizică, mei urmate de vătămarea integrității corporale sau de leziuni corporale, sau fără cauzarea prejudiciului sănătății. Amenințarea presupune orice act prin care se realizează o constrângere morală, de natură să însufle temere cu privire la aplicarea violenței fizice, urmată de provocarea unor leziuni de gravitate diferită, inclusiv până la cauzarea morții. Amenințarea cu aplicarea violenței trebuie să aibă un caracter real. Este necesar ca victima, reieșind din circumstanțele concrete de expunere a amenințării, să perceapă, ca fiind considerabilă verosimilitatea realizării amenințării. Aplicarea armei se poate consemna prin efectuarea de împușcături la locul faptei, demonstrarea armei, în scopul înfricoșării. Amenințarea, pe calea demonstrării mijloacelor de săvârșire a huliganismului, ca și oricare altă amenințare cu relevanță penală, trebuie să aibă un caracter real și nu unul imaginar (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 19.06.2006, nr.4 - Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism, pct. 3., 5.*).

Ori, prezența împrejurărilor enunțate în speță și în acțiunile infracționale ale inculpatului este demonstrată concludent prin probele administrate.

Pe lângă aceasta, cu referire la circumstanțele invocate în recursul ordinar al procurorului (*pct. 5. din decizie*), se atestă că la stabilirea pedepsei, instanțele de fond și de apel just și argumentat au ținut cont de faptul că inculpatul a săvârșit o infracțiune gravă, prin care s-a adus atingere relațiilor sociale care vizează ordinea și securitatea publică, că acesta anterior nu a fost condamnat, se caracterizează satisfăcător, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru, că nu au fost stabilite circumstanțe

agravante, cea atenuantă fiind – ilegalitatea acțiunilor victimei, dacă ele au provocat infracțiunea, precum și de prevederile art. 7, 61, 75, 90 Cod penal, conform căror la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală. Pedepsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. Dacă la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului.

Astfel, pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului la limita minimă conform prevederilor legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a acestuia, precum și prevenirii de săvârșire de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 2., 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursurile vizate sunt întemeiate doar pe critica modului în care instanța de apel a apreciat probele și circumstanțele cauzei, inclusiv în latura pedepsei penale aplicate inculpaților (*pct. 5. – 5.1. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau

reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea și apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursurile de pe rol au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5.1. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că au fost întrunite elementele infracțiunii, că s-au aplicat pedepse individualizate conform prevederilor legale, și că recursurile ordinare sunt vădit neîntemeiate.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce sunt vădit neîntemeiate, recursurile de pe rol urmează a fi declarate inadmisibile.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursurilor ordinare, declarate de procurorul delegat în Procuratura de circumscripție Chișinău, Oleg Popov, de avocatul Danu Dogotari și inculpatul Gavrilencu Vasile XXXXXX, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2020, pe motiv că sunt vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 06 noiembrie 2020.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun